

Lausunnonantajan lausunto

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet

Palautetta ja muutosehdotuksia perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutoksiin

Valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset muodostavat ajantasaisen ja perustellun kokonaisuuden, ja ne vahvistavat perusopetuslain muutosten toimeenpanoa. Selkeämpää on nyt se, että keskeisenä tavoitteena on helpottaa maahanmuuttotaustaisten lasten ja nuorten siirtymistä esiopetuksesta perusopetukseen.

Uudistuksessa painotetaan kielitietoista opetusta, yksilöllisiä oppimispolkuja sekä opetuksen järjestäjien välistä yhteistyötä, mikä tekee kokonaisuudesta pedagogisesti perustellun ja vahvistaa oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia oppia sekä kiinnittyä kouluyhteisöön.

Kielitietoisuus on uudistuksessa läpileikkaava periaate, mikä tarkoittaa sitä, että kielen oppimista ei katsota pelkästään S2-opetuksen tehtäväksi, vaan se on osa kaikkien oppiaineiden opetusta. Tämä linjaus tukee oppimista ja osallisuutta, sillä oppilaat saavat vahvemman kielitaidon eri tiedonalojen kautta. Kehittyvän kielitaidon asteikko tekee tavoitteista konkreettisia ja yhdenmukaisia eri kouluissa, ja painotus tiedonalojen kielen hallintaan tukee siirtymistä perusopetukseen.

Tuen ja opiskeluhuollon kuvaukset on yhdenmukaistettu perusopetuksen kanssa, jotta oppilaiden tukimuodot ovat selkeitä ja saavutettavissa. Esiopetuksen, valmistavan sekä perusopetuksen välinen yhteistyö on aiempaa selkeämmin kuvattu, mikä tukee oppilaan siirtymää ja vähentää nivelvaiheiden katkoja.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus (luku 5.4.4)

Palaute kuvausten riittävydestä ja mahdolliset muutokset/täydennykset paikallisen opetussuunnitelmatyön näkökulmasta

Luvun johdanto

Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että valmistavan opetuksen lisäopetus järjestetään perusopetuksen yhteydessä, joustavasti ja oppilaan tarpeiden mukaan. Tampereen kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että valmistavan opetuksen lisäopetus järjestetään perusopetuksessa valmistavan opetuksen jälkeen, ei erillisenä ryhmämuotoisena. Opetuksen järjestäminen siten, että oppilas saa pääsääntöisesti tukea perusopetuksen opetusryhmän toiminnassa, on Tampereen näkemyksen mukaan paras tapa edistää yhteiskuntaan integroitumista. Tämä linjaus vastaa myös hallituksen esityksen perusajatusta.

Opetuksen tavoitteet ja sisältö

Lisäopetuksen määrittely kielitietoiseksi opetukseksi on selkeä pedagoginen parannus. Se auttaa tunnistamaan, että tavoitteena ei ole vain yleinen suomen kielen taito, vaan myös tiedonalojen kieli – keskeinen menestystekijä perusopetuksessa.

Opetukseen ohjaaminen ja opetuksen järjestäminen

Tampereen kaupunki korostaa myös, että oppilasta ei tulisi sijoittaa enää ikäkauttaan alemmalle vuosiluokalle, vaan sen sijaan suositellaan valmistavaa lisäopetusta ja joustavia tukitoimia, jotta oppilas voi siirtyä perusopetukseen ja edetä omien edellytystensä mukaisesti.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen opetussuunnitelman perusteet

Suomi/Ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä

Palautetta ja muutosehdotuksia S2-opetussuunnitelman perusteiden osittaiseen muutokseen

On erittäin hyvä, että muutoksessa korostetaan jatkuvan yhteistyön merkitystä suomen kielen ja kirjallisuuden sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuuden oppiaineiden opettamisessa. Erityisen kannatettavana pidämme linjausta siitä, että S1-oppimäärään siirtymistä tarkastellaan säännöllisesti ja erityisesti nivelvaiheissa.

S2-oppimäärä on tarkoitettu oppilaille, jotka tarvitsevat vahvistamista suomen kielen perustaitoihin tai joilla ei ole edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. S2-oppimäärä tulee osoittaa vain oppilaille, jotka täyttävät nämä kriteerit. S2 ei saa olla vapaasti valittava oppimäärä esimerkiksi parempien arvosanojen toivossa, vaan sen tulee olla maahan muuttaneiden oppilaiden kielitaidon kehittymistä tukevaa ja tavoitteena tulee olla siirtyminen suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään mahdollisimman pian.

Suomen/Ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärä

Palautetta ja muutosehdotuksia S1-opetussuunnitelman perusteiden osittaiseen muutokseen

Oppilaiden tasavertaisten oppimisedellytysten tukemiseksi on erittäin merkittävää, että lakiuudistukseen kirjataan kaikille suomi toisena kielenä ja kirjallisuuden oppiainetta lukeville oppilaille tavoitteeksi siirtyä suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärään perusopetuksen aikana. Tämä tavoitetaso nostaminen luo hyvää suuntaa opetuksen laadukkaalle kehittämiselle.

Rahoituksen määrittävä kuuden vuoden valtionosuus pitäisi ohjata oppilaiden siirtymistä S1-oppimäärään.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luku 10

Palautetta ja muutosehdotuksia perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvun 10 muutoksiin

Muutokset tähän lukuun ovat perusteltuja ja ovat linjassa äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärien (S1 ja S2) uusien opetussuunnitelmatekstien sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksen kirjausten kanssa.

Muita näkemyksiä ja kehittämis ehdotuksia

Muita näkemyksiä ja kehittämis ehdotuksia S1- ja S2-oppimäärien ja luvun 10 perusteluonnoksista

Tiivistelmä lausunnosta

Perusopetukseen valmistavan opetuksen perusteiden muutokset muodostavat ajantasaisen ja perustellun kokonaisuuden. Ne tukevat perusopetuslain toimeenpanoa ja helpottavat maahanmuuttotasaisten lasten siirtymistä esiopetuksesta perusopetukseen. Uudistus painottaa kielitietoista opetusta, yksilöllisiä oppimispolkuja ja opetuksen järjestäjien yhteistyötä, mikä vahvistaa oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia oppia ja kiinnittyä kouluyhteisöön.

Kielitietoisuus nähdään kaikkien oppiaineiden tehtävänä, ei vain S2-opetuksen. Kehittyvän kielitaidon asteikko tekee tavoitteista konkreettisia ja yhdenmukaisia, jolloin siirtyminen perusopetukseen helpottuu. Tuen ja opiskeluhuollon kuvaukset on yhdenmukaistettu perusopetuksen kanssa, jotta tukimuodot ovat selkeitä ja saavutettavissa. Lisäksi esiopetuksen, valmistavan ja perusopetuksen yhteistyö on selkeytetty, mikä vähentää nivelvaiheiden katkoja.

Valmistavan opetuksen lisäopetus tulee järjestää perusopetuksen yhteydessä joustavasti, ei erillisinä ryhminä. Oppilasta ei tulisi sijoittaa alemmalle vuosiluokalle, vaan tarjota lisäopetusta ja tukitoimia, jotta eteneminen tapahtuu omien edellytysten mukaisesti. Lisäopetuksen kielitietoinen painotus on selkeä pedagoginen parannus, koska se huomioi tiedonalojen kielen merkityksen.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärä on tarkoitettu oppilaille, joilla ei ole edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus (S1) -oppimäärään. Sen tulee tukea kielitaidon kehittymistä, eikä olla vapaasti valittava oppimäärä esimerkiksi arvosanojen vuoksi. Tavoitteena on siirtyminen S1-oppimäärään mahdollisimman pian. Muutoksessa korostetaan jatkuvaa yhteistyötä S1- ja S2-opettajien välillä sekä nivelvaiheiden tarkastelua. Kun lainsäädäntöön kirjataan tavoite siirtyä S1-oppimäärään, se tukee oppilaiden tasavertaisia oppimisedellytyksiä, ja rahoituksen tulisi ohjata tätä siirtymää.

Luku 10:n muutokset ovat perusteltuja, koska ne tukevat äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärien sekä tuen uudistuksen linjauksia. Ne luovat pohjaa opetuksen laadukkaalle kehittämiselle.